TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. gruodžio 19 d.*

„Bendrijos prekių ženklas — Reglamentas (EB) Nr. 207/2009 — 15 straipsnio 1 dalis — Sąvoka „prekių ženklo naudojimas iš tikrųjų“ — Teritorijos, kurioje naudojama, dydis — Bendrijos prekių ženklo naudojimas tik vienos valstybės narės teritorijoje — Pakankamumas“

Byloje C-149/11

dėl *Gerechtshof te 's-Gravenhage* (Nyderlandai) 2011 m. vasario 1 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2011 m. kovo 28 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Leno Merken BV

prieš

Hagelkruis Beheer BV

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro antrosios kolegijos pirmininko pareigas einantis A. Rosas, teisėjai U. Lõhmus (pranešėjas), A. Ó Caoimh, A. Arabadjiev ir C. G. Fernlund,

generalinė advokatė E. Sharpston,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2012 m. balandžio 19 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Leno Merken BV*, atstovaujamos *advocaat* D. M. Wille,

— *Hagelkruis Beheer BV*, atstovaujamos *advocaat* J. Spoor,

— Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos C. Wissels ir C. Schillemans,

— Belgijos vyriausybės, atstovaujamos J.-C. Halleux,

— Danijos vyriausybės, atstovaujamos C. H. Vang,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos K. Petersen,

* Proceso kalba: olandų.

— Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos J. Gstalter,

— Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Ficsor, K. Szíjjártó ir K. Molnár,

— Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos S. Ossowski,

— Europos Komisijos, atstovaujamos T. van Rijn, F. W. Bulst ir F. Wilman,

susipažinęs su 2012 m. liepos 5 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2009 m. vasario 26 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 207/2009 dėl Bendrijos prekių ženklo (OL L 78, p. 1) 15 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *Leno Merken BV* (toliau – *Leno*) ir *Hagelkruis Beheer BV* (toliau – *Hagelkruis*) dėl protesto, kurį *Leno*, Bendrijos prekių ženklo ONEL savininkė, pateikė dėl to, kad buvo įregistruotas *Hagelkruis* prekių ženklas „Benelux OMEL“.

Teisinis pagrindas

Reglamentas Nr. 207/2009

3 Pagal Reglamento Nr. 207/2009 2–4, 6 ir 10 konstatuojamąsias dalis:

„(2) Pageidautina visoje Bendrijoje skatinti sklandžią ekonominės veiklos plėtotę ir nenutrūkstamą bei suderintą plėtojimąsi, tuo tikslu baigiant kurti vidaus rinką, kuri veiks tinkamai ir sudarys sąlygas, panašias į nacionalinėje rinkoje esančiąsias sąlygas. Norint sukurti tokią rinką ir pagaliau ją paversti bendrąja rinka, reikia ne tik pašalinti kliūtis laisvam prekių ar paslaugų judėjimui bei įdiegti konkurencijos neiškreipiančią tvarką, bet ir sudaryti teisines sąlygas prekių gamybos ir jų paskirstymo bei paslaugų teikimo įmonėms pritaikyti savo veiklą prie Bendrijos mastų. Dėl to tarp įmonių turimų teisinių priemonių turi būti prekių ženklai, leidžiantys visoje Bendrijoje, neatsižvelgiant į valstybių sienas, tapačiomis priemonėmis atskirti įmonių gaminamas prekes ir teikiamas paslaugas.

(3) Minėtiems Bendrijos tikslams pasiekti būtina numatyti Bendrijoje tokią prekių ženklams skirtą tvarką, kuri, taikant vieną procedūrų sistemą, leistų įmonėms gauti vienodą apsaugą suteikiantį Bendrijos prekių ženklą, galiojantį visoje Bendrijos teritorijoje. Išskyrus šiame reglamente numatytus atvejus, Bendrijos prekių ženklui turėtų būti taikomas jo vieningumo principas.

(4) Derinant teisės aktus neįmanoma panaikinti prekių ženklų savininkams valstybių narių teisės aktais suteiktų teisių teritorinių apribojimų. Norint įmonėms sudaryti sąlygas nevaržomai ekonominei veiklai visoje vidaus rinkoje, prekių ženklai turi būti kuriami vadovaujantis vienu Bendrijos teisės aktu, kuris būtų tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

<...>

(6) Vis dėlto Bendrijos teisės aktai, susiję su prekių ženklais, nepakeičia valstybių narių prekių ženklus reguliuojančių teisės aktų. Iš tiesų reikalavimas, kad įmonės padavinėtų paraiškas registruoti savo prekių ženklus kaip Bendrijos prekių ženklus, neturėtų būti laikomas pagrįstu. Nacionaliniai prekių ženklai ir toliau išlieka būtini toms įmonėms, kurios nenori apsaugoti savo prekių ženklų Bendrijos lygiu.

<...>

(10) Nėra jokių Bendrijos prekių ženklų arba bet kokio jiems prieštaraujančio anksčiau registruoto prekių ženklo apsaugos pateisinimo, išskyrus atvejus, kai prekių ženklai yra iš tikrųjų naudojami.“

4 Šio reglamento 1 straipsnio 2 dalyje nurodyta:

„Bendrijos prekių ženklas turi vieningą statusą. Jis turi vienodą galią visoje Bendrijoje: jis gali būti registruojamas, perleidžiamas, nuo jo atsisakoma, jis gali būti savininko teises panaikinančio ar paskelbiančio negaliojančiu sprendimo dalyku, jo naudojimas gali būti uždraustas tik visos Bendrijos mastu. Šis principas yra taikomas, jeigu šiame reglamente nenumatyta kitaip.“

5 Pagal minėto reglamento 15 straipsnį „Bendrijos prekių ženklų naudojimas“:

„1. Jeigu per penkerius metus nuo įregistravimo savininkas nepradėjo iš tikrųjų naudoti Bendrijos prekių ženklo Bendrijoje juo žymėdamas prekes arba paslaugas, kurioms jis buvo įregistruotas, arba jeigu ženklas nebuvo naudojamas penkerius metus iš eilės, Bendrijos prekių ženklui taikomos šiame reglamente numatytos sankcijos, išskyrus atvejus, kai ženklas nebuvo naudojamas dėl tinkamų priežasčių.

Taikant pirmą pastraipą naudojimas taip pat yra:

a) Bendrijos prekių ženklo naudojimas tokia forma, kurios skiriasi elementai, jeigu jie nepakeičia ženklo skiriamojo pobūdžio, kuris buvo ženklo įregistravimo metu;

b) Bendrijos prekių ženklo pritvirtinimas ant prekių arba jų pakuočių Bendrijoje išimtinai eksporto tikslais.

2. Bendrijos prekių ženklo naudojimas savininko leidimu laikomas savininko naudojimu.“

6 To paties reglamento 42 straipsnio „Protesto nagrinėjimas“2 ir 3 dalyse numatyta:

„2. Pareiškėjo prašymu padavęs protestą ankstesnio Bendrijos prekių ženklo savininkas turi pateikti įrodymus, kad penkerius metus iki paraiškos Bendrijos prekių ženklui paskelbimo ankstesnis Bendrijos prekių ženklas Bendrijoje iš tikrųjų buvo naudojamas žymint prekes ar paslaugas, kurioms jis įregistruotas, ir kurias savininkas mini pagrįsdamas protestą, arba kad buvo rimtų priežasčių ženklo nenaudoti, jeigu tą dieną ankstesnis Bendrijos prekių ženklas yra buvęs registruotas ne mažiau kaip penkerius metus. Nepateikus tai patvirtinančių įrodymų, protestas atmetamas. <...>

3. 2 dalies nuostatos taikomos 8 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytiems ankstesniems nacionaliniams prekių ženklams naudojimą valstybėje narėje, kurioje ankstesnis nacionalinis prekių ženklas yra saugomas, pakeičiant naudojimu Bendrijoje.“

7 Reglamento Nr. 207/2009 51 straipsnio „Panaikinimo pagrindai“ 1 dalies a punkte numatyta:

„Bendrijos prekių ženklo savininko teisės paskelbiamos panaikintomis padavus Tarnybai prašymą arba priešieškinį teisių pažeidimo byloje:

a) jeigu penkerius metus iš eilės prekių ženklas Bendrijoje iš tikrųjų nebuvo naudojamas žymėti prekėms arba paslaugoms, kurioms jis buvo įregistruotas, ir nėra rimtų priežasčių jo nenaudoti; <...>“

8 Pagal šio reglamento 112 straipsnį:

„1. Pareiškėjas Bendrijos prekių ženklui arba jo savininkas gali prašyti jo paraišką Bendrijos prekių ženklui arba Bendrijos prekių ženklą paversti paraiška nacionaliniam prekių ženklui:

a) tokia apimtimi, kokia Bendrijos prekių ženklo paraiška buvo atmesta, atšaukta arba laikoma atšaukta;

b) tokia apimtimi, kokia nustojo galioti Bendrijos prekių ženklas.

2. Viena paraiška nepaverčiama kita:

a) jeigu Bendrijos prekių ženklo savininko teisės buvo panaikintos dėl ženklo nenaudojimo, nebent toje valstybėje narėje, kurioje prašoma tokio pavertimo, Bendrijos prekių ženklą buvo imta naudoti taip, kad toks naudojimas pagal šios valstybės narės įstatymus yra laikomas tikru naudojimu;

<...>“

Direktyva 2008/95/EB

9 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/95/EB valstybių narių teisės aktams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti (OL L 299, p. 25) 2 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„Prieš įsigaliojant [1988 m. gruodžio 21 d. [pirmajai Tarybos] Direktyvai 89/104/EEB [valstybių narių teisės aktams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti (OL L 40, 1989, p. 1)] valstybių narių prekių ženklus reglamentavusiuose teisės aktuose buvo skirtumų, galėjusių sudaryti kliūčių laisvam prekių judėjimui, laisvei teikti paslaugas bei iškraipyti konkurenciją bendrojoje rinkoje. Dėl to buvo būtina suderinti valstybių narių teisės aktus siekiant užtikrinti gerą vidaus rinkos veikimą.“

10 Šios direktyvos 10 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Jeigu per penkerius metus po registravimo procedūros pabaigos savininkas nepradėjo valstybėje narėje iš tikrųjų prekių ženklu žymėti prekių ar paslaugų, kurioms jis buvo įregistruotas, arba jeigu ženklo naudojimas buvo sustabdytas penkerius metus iš eilės, ženklui taikomos šia direktyva numatytos sankcijos, išskyrus atvejus, kai buvo nenaudojama dėl tinkamų priežasčių.

<...>“

Beniliukso konvencija dėl intelektinės nuosavybės

11 Nuo 2007 m. vasario 1 d. galiojančia iš dalies pakeistos 2005 m. vasario 25 d. Hagoje pasirašytos Beniliukso konvencijos dėl intelektinės nuosavybės (prekių ženklai ir dizainas) (toliau – BKIN) redakcija siekiama, be kita ko, sistemingai ir skaidriai sujungti į vieną tekstą vienodus teisės aktus dėl Pirmosios direktyvos 89/104, pakeistos Direktyva 2008/95, perkėlimo.

12 Pagal BKIN 2.3 straipsnį:

„vertinant paraiškos pirmenybę laiko atžvilgiu reikia atsižvelgti į tuo metu, kai kilo ginčas, egzistavusias ir turėtas teises į:

a. tapačius prekių ženklus, įregistruotus tapačioms prekėms ar paslaugoms,

b. tapačius ar panašius prekių ženklus, įregistruotus tapačioms ar panašioms prekėms ar paslaugoms, jei egzistuoja galimybė suklaidinti visuomenę, įskaitant galimybę susieti prekių ženklą su ankstesniu prekių ženklu;

<...>“

13 BKIN 2.14 straipsnyje nurodyta:

„Paraišką pateikęs asmuo arba ankstesnio prekių ženklo savininkas turi teisę per du mėnesius nuo pirmosios mėnesio, einančio po paraiškos paskelbimo, dienos pateikti Tarnybai protestą dėl prekių ženklo:

a. kurio paraiška buvo pateikta vėliau nei jo prekių ženklo paraiška pagal 2.3 straipsnio a ir b punktus, arba

<...>.“

14 Pagal BKIN 2.45 straipsnį „2.3 straipsnis ir 2.28 straipsnio 3 pastraipos a punktas taikomi tada, kai registracija grindžiama ankstesne Bendrijos prekių ženklo paraiška“.

15 BKIN 2.46 straipsnyje numatyta:

„2.3 straipsnis ir 2.28 straipsnio 3 pastraipos a punktas taikomi Bendrijos prekių ženklams, kurių atžvilgiu pirmenybe Beniliukso teritorijoje teisėtai remiamasi pagal Reglamentą dėl Bendrijos prekių ženklo, net jeigu remiantis pirmenybe jie savanoriškai buvo išbraukti iš registro arba baigėsi jų registracijos Beniliukse arba tarptautinės registracijos galiojimo terminas.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

16 2009 m. liepos 27 d. *Hagelkruis* pateikė Beniliukso intelektinės nuosavybės tarnybai (prekių ženklams ir pramoniniam dizainui) (BINT) paraišką įregistruoti žodinį prekių ženklą OMEL peržiūrėtos ir iš dalies pakeistos 1957 m. birželio 15 d. Nicos sutarties dėl tarptautinės prekių ir paslaugų klasifikacijos ženklams registruoti 35 klasės paslaugoms (reklama ir visuomenės informavimas; įmonių valdymas; biuro darbai; vadyba; rinkodara), 41 klasės paslaugoms (švietimas, kursai ir mokymai; seminarų ir mugių rengimas) ir 45 klasės paslaugoms (teisinės paslaugos).

17 *Leno* yra žodinio Bendrijos prekių ženklo ONEL, kurio paraiška buvo pateikta 2002 m. kovo 19 d. ir kuris įregistruotas 2003 m. spalio 2 d., skirto klasifikacijos pagal minėtą sutartį 35, 41 ir 42 klasių paslaugoms, savininkė.

18 2009 m. rugpjūčio 18 d. *Leno* pateikė protestą dėl *Hagelkruis* prekių ženklo OMEL paraiškos, remdamasi susijusiomis BKIN 2.14 straipsnio 1 dalies ir 2.3 straipsnio a ir b punktų nuostatomis. *Hagelkruis* atsakė į šį protestą ir paprašė pateikti Bendrijos prekių ženklo naudojimo įrodymų.

19 2010 m. sausio 15 d. sprendimu BINT atmetė protestą dėl to, kad *Leno* neįrodė iš tikrųjų naudojusi savo prekių ženklą ONEL penkerius metus iki ginčijamos paraiškos paskelbimo dienos. *Leno* apskundė tokį sprendimą *Gerechtshof te 's-Gravenhage*.

20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad šalys neginčija, jog abu prekių ženklai panašūs, ir kad jie įregistruoti tapačioms arba panašioms paslaugoms, taip pat neginčija, kad naudojant prekių ženklą OMEL galėtų būti suklaidinta visuomenė, kaip tai suprantama pagal BKIN 2.3 straipsnio b punktą. Tačiau jos nesutaria dėl sąvokos „naudojimas iš tikrųjų", kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 207/2009 15 straipsnį, aiškinimo ir ypač dėl reikalaujamo teritorijos, kurioje prekių ženklas naudojamas iš tikrųjų, dydžio.

21 Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo paaiškinimų matyti, jog nors nustatyta, kad *Leno* įrodė iš tikrųjų naudojusi ankstesnį prekių ženklą ONEL atitinkamu laikotarpiu Nyderlanduose, ji nepateikė šio prekių ženklo naudojimo įrodymų likusioje Bendrijos dalyje.

22 Šis teismas primena, kad iš Teisingumo Teismo praktikos (žr. 2003 m. kovo 11 d. Sprendimo *Ansul*, C-40/01, Rink. p. I-2439, 43 punktą ir 2006 m. gegužės 11 d. Sprendimo *Sunrider prieš VRDT*, C-416/04 P, Rink. p. I-4237, 66, 70–73 ir 76 punktus bei 2004 m. sausio 27 d. Nutarties *La Mer Technology*, C-259/02, Rink. p. I-1159, 27 punktą) išplaukia, kad „naudojimas iš tikrųjų" yra autonomiška Sąjungos teisės sąvoka ir teritorijos, kurioje naudojamas prekių ženklas, dydis yra vienas iš veiksnių, į kurį būtina atsižvelgti vertinant, ar ankstesnis prekių ženklas „iš tikrųjų naudojamas" prekėms ar paslaugoms, kurioms jis įregistruotas, ir kad šio prekių ženklo naudojimas tik vienoje valstybėje narėje nebūtinai reiškia, kad negalima konstatuoti „naudojimo iš tikrųjų" Bendrijoje.

23 Tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kelia klausimą dėl Bendrosios deklaracijos Nr. 10 dėl 1993 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 40/94 dėl Bendrijos prekių ženklo (OL L 11, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 146) 15 straipsnio, įtrauktos į Europos Sąjungos Tarybos posėdžio priimant Reglamentą Nr. 40/94 protokolą (paskelbta OL VRDT 1996, p. 613, toliau – Bendroji deklaracija) svarbos; pagal šią deklaraciją „Taryba ir Komisija naudojimą iš tikrųjų, kaip tai suprantama pagal 15 straipsnį, tik vienoje valstybėje laiko naudojimu iš tikrųjų Bendrijoje".

24 Tokiomis aplinkybėmis *Gerechtshof te 's-Gravenhage* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Reglamento Nr. 207/2009] 15 straipsnio 1 dalis aiškintina taip, jog tam, kad Bendrijos prekių ženklas būtų laikomas naudojamu iš tikrųjų pakanka, kad jis būtų naudojamas tik vienoje valstybėje narėje, jeigu šis naudojimas – nacionalinio prekių ženklo atveju – atitinkamoje valstybėje narėje laikomas naudojimu iš tikrųjų (žr. Bendrą deklaraciją Nr. 10 dėl [Reglamento Nr. 40/94] 15 straipsnio ir su protestu susijusias VRDT gaires)?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai: ar Bendrijos prekių ženklo naudojimas tik vienoje valstybėje narėje niekada negali būti laikomas „naudojimu iš tikrųjų" Bendrijoje, kaip tai suprantama pagal [Reglamento Nr. 207/2009] 15 straipsnio 1 dalį?

3. Jeigu Bendrijos prekių ženklo naudojimas tik vienoje valstybėje narėje niekada negali būti laikomas naudojimu iš tikrųjų Bendrijoje, kokie kriterijai turi būti taikomi teritorijos, kurioje Bendrijos prekių ženklas naudojamas, dydžiui greta kitų veiksnių, į kuriuos turi būti atsižvelgiama nustatant naudojimą iš tikrųjų Bendrijoje?

4. Ar vis dėlto – nukrypstant nuo to, kas išdėstyta, – [Reglamento Nr. 207/2009] 15 straipsnis aiškintinas taip, kad, vertinant naudojimą iš tikrųjų Bendrijoje, nereikia atsižvelgti į atskirų valstybių narių teritorijos sienas [ir reikia orientuotis, pavyzdžiui, į rinkos (prekių rinkos ir (arba) geografinės rinkos) dalis]?“

Dėl prejudicinių klausimų

25 Savo klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Reglamento Nr. 207/2009 15 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad Bendrijos prekių ženklo naudojimo iš tikrųjų tik vienoje valstybėje narėje pakanka, kad būtų patenkintas prekių ženklo „naudojimo iš tikrųjų Bendrijoje“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, reikalavimas, arba ar reikia, vertinant šį reikalavimą, neatsižvelgti į valstybių narių teritorijos sienas.

26 Pirmiausia reikia priminti, kad prekių ženklų apsaugai Europos Sąjungoje būdinga tai, kad egzistuoja kelios apsaugos sistemos. Viena vertus, Direktyva 2008/95, kaip matyti iš jos 2 konstatuojamosios dalies, siekiama suderinti nacionalinės teisės aktus prekių ženklų srityje, kad neliktų skirtumų, galinčių sudaryti kliūčių laisvam prekių judėjimui, laisvei teikti paslaugas ir iškraipyti konkurenciją bendrojoje rinkoje (šiuo klausimu žr. 2012 m. kovo 22 d. Sprendimo *GENESIS*, C-190/10, 30 ir 31 punktus).

27 Kita vertus, Reglamentu Nr. 40/94, kaip matyti iš jo 3 konstatuojamosios dalies, siekiama įtvirtinti Bendrijoje tokią prekių ženklams skirtą tvarką, pagal kurią prekių ženklams būtų taikoma vienoda apsauga ir jie galiotų visoje Sąjungos teritorijoje (šiuo klausimu žr. 2011 m. balandžio 12 d. Sprendimo *DHL Express France*, C-235/09, Rink. p. I-2801, 41 punktą ir minėto Sprendimo *GENESIS* 35 punktą).

28 Teisingumo Teismas jau aiškino sąvoką „naudojimas iš tikrųjų“, kai vertino nacionalinių prekių ženklų naudojimą iš tikrųjų minėtuose sprendimuose *Ansul* ir *Sunrider prieš VRDT* ir minėtoje Nutartyje *La Mer Technology*, ir nusprendė, kad tai yra autonomiška Sąjungos teisės sąvoka, kurią reikia aiškinti vienodai.

29 Iš šios teismo praktikos matyti, kad prekių ženklas „naudojamas iš tikrųjų“, kai jis naudojamas pagal savo pagrindinę funkciją – užtikrinti prekių ar paslaugų, kurioms registruotas, kilmės tapatybę šių prekių ir paslaugų realizavimo rinkos sukūrimo ar išsaugojimo tikslais, išskyrus simbolinį naudojimą, kurio vienintelis tikslas – išsaugoti prekių ženklo suteikiamas teises. Aiškinantis, ar prekių ženklas naudojamas iš tikrųjų, reikia atsižvelgti į faktų ir aplinkybių, tinkamų nustatyti jo komercinio naudojimo realumą, visumą, ypač į naudojimą, kuris tam tikrame ekonomikos sektoriuje laikomas pagrįstu, siekiant išlaikyti ar įgyti prekių ženklu saugomų prekių ar paslaugų rinkos dalį, prekių ar paslaugų pobūdį, rinkos savybes, prekių ženklo naudojimo apimtį ir dažnumą (minėtų sprendimų *Ansul* 43 punktas ir *Sunrider prieš VRDT* 70 punktas ir minėtos Nutarties *La Mer Technology* 27 punktas).

30 Teisingumo Teismas taip pat nurodė, kad teritorijos, kurioje prekių ženklas naudojamas, dydis yra tik vienas iš veiksnių, į kuriuos reikia atsižvelgti nustatant, ar naudojama iš tikrųjų (žr. minėto Sprendimo *Sunrider prieš VRDT* 76 punktą).

31 Toks aiškinimas pagal analogiją taikytinas Bendrijos prekių ženklams, nes Direktyva 2008/95 ir Reglamentu Nr. 207/2009, kuriais reikalaujama, kad prekių ženklas būtų naudojamas iš tikrųjų, siekiama to paties tikslo.

32 Iš tikrųjų, iš minėtos direktyvos 9 konstatuojamosios dalies ir minėto reglamento 10 konstatuojamosios dalies matyti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas ketino teisių, susijusių su atitinkamai nacionaliniu ir Bendrijos prekių ženklu, išsaugojimą susieti su sąlyga, kad prekių ženklas iš tikrųjų naudojamas. Taigi, kaip savo išvados 30 ir 32 punktuose nurodė generalinė advokatė, nenaudojamas Bendrijos prekių ženklas galėtų sudaryti konkurencijos kliūčių, nes juo ribojamas žymenų, kuriuos kiti asmenys gali

įregistruoti kaip prekių ženklus, pasirinkimas ir atimama iš konkurentų galimybė naudoti tokį arba panašų prekių ženklą pateikiant į vidaus rinką prekes arba paslaugas, kurios yra tapačios prekėms arba paslaugoms, saugomoms nagrinėjamu prekių ženklu arba į jas panašioms. Todėl yra galimybė, kad dėl Bendrijos prekių ženklo nenaudojimo būtų apribotas laisvas prekių judėjimas ir laisvė teikti paslaugas.

33 Vis dėlto pagal analogiją taikant Bendrijos prekių ženklams šio sprendimo 29 punkte nurodytą teismo praktiką reikia atsižvelgti į teritorijos, kurioje taikoma nacionaliniams prekių ženklams suteikta apsauga, dydžio ir teritorijos, kurioje taikoma Bendrijos prekių ženklams suteikta apsauga, dydžio skirtumus; šie skirtumai, be kita ko, išplaukia į teisės nuostatų, susijusių su naudojimo iš tikrųjų reikalavimu, atitinkamai taikomų šioms dviem prekių ženklų rūšims, formuluotės.

34 Taigi, viena vertus, Reglamento Nr. 207/2009 15 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „jeigu per penkerius metus nuo įregistravimo savininkas nepradėjo iš tikrųjų naudoti Bendrijos prekių ženklo Bendrijoje juo žymėdamas prekes arba paslaugas, kurioms jis buvo įregistruotas, arba jeigu ženklas nebuvo naudojamas penkerius metus iš eilės, Bendrijos prekių ženklui taikomos šiame reglamente numatytos sankcijos, išskyrus atvejus, kai ženklas nebuvo naudojamas dėl tinkamų priežasčių“. Kita vertus, Direktyvos 2008/95 10 straipsnyje įtvirtinta iš esmės ta pati taisyklė nacionaliniams prekių ženklams; pagal jį šie prekių ženklai turi būti iš tikrųjų naudojami „konkrečioje valstybėje narėje“.

35 Šis teritorijos, kurioje prekių ženklas „naudojamas iš tikrųjų“, dydžio skirtumas pagal abi prekių ženklų sistemas pabrėžiamas, be kita ko, Reglamento Nr. 207/2009 42 straipsnio 3 dalyje. Joje numatyta, kad to paties straipsnio 2 dalyje įtvirtinta taisyklė, t. y. kad protesto atveju Bendrijos prekių ženklo paraišką pateikęs asmuo gali prašyti pateikti įrodymų, jog ankstesnis Bendrijos prekių ženklas Bendrijoje iš tikrųjų buvo naudojamas, taikoma ir ankstesniems nacionaliniams prekių ženklams, „naudojimą valstybėje narėje, kurioje ankstesnis nacionalinis prekių ženklas yra saugomas, pakeičiant naudojimu Bendrijoje“.

36 Vis dėlto reikia pastebėti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 30 punkte nurodytos teismo praktikos, teritorijos, kurioje prekių ženklas naudojamas, dydis yra ne su naudojimu iš tikrųjų nesusijęs kriterijus, o viena iš šio naudojimo sudedamųjų dalių, kuri turi būti įtraukiama į bendrą analizę ir nagrinėjama paraleliai su kitomis tokio naudojimo sudedamosiomis dalimis. Šiuo atžvilgiu žodžiu „Bendrijoje“ siekiama patikslinti atitinkamą geografinę rinką, į kurią turėtų būti atsižvelgiama analizuojant, ar Bendrijos prekių ženklas naudojamas iš tikrųjų.

37 Taigi, siekiant atsakyti į pateiktus klausimus, reikia išsiaiškinti, ką apima sąvoka „naudojimas iš tikrųjų Bendrijoje“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 207/2009 15 straipsnio 1 dalį.

38 Minėtos nuostatos formuluotėje nenurodoma valstybių narių teritorija. Atvirkščiai, iš šios nuostatos aiškiai matyti, kad Bendrijos prekių ženklas turi būti naudojamas Bendrijoje, o tai reiškia, kad negali būti atsižvelgiama į šio prekių ženklo naudojimą trečiosiose valstybėse.

39 Kadangi Reglamento Nr. 207/2009 15 straipsnio 1 dalyje nepateikiami kiti paaiškinimai, reikia atsižvelgti į kontekstą, kuriam esant ši nuostata vartojama, ir į nagrinėjamais teisės aktais įtvirtintą sistemą bei jais siekiamus tikslus.

40 Kalbant apie Reglamento Nr. 207/2009 tikslus, pažymėtina, jog iš susijusių jo 2, 4 ir 6 konstatuojamųjų dalių matyti, kad juo siekiama panaikinti prekių ženklų savininkams valstybių narių teisės aktais suteiktų teisių teritorinius apribojimus, sudarant įmonėms sąlygas pritaikyti savo ekonominę veiklą prie Bendrijos masto ir ją nevaržomai vykdyti. Taigi Bendrijos prekių ženklas leidžia savininkui vienodai atskirti savo prekes arba paslaugas visoje Bendrijoje, neatsižvelgiant į valstybių sienas. Tačiau įmonėms, kurios nenori apsaugoti savo prekių ženklų Bendrijos lygiu, gali nuspręsti naudoti nacionalinius prekių ženklus ir neprivalo paduoti paraiškų registruoti savo prekių ženklus kaip Bendrijos prekių ženklus.

41 Šiems tikslams pasiekti Sąjungos teisės aktų leidėjas Reglamento Nr. 207/2009 1 straipsnio 2 dalyje, susijusioje su šio reglamento 3 konstatuojamąja dalimi, numatė, kad Bendrijos prekių ženklas turi vieningą statusą, kuris reiškia, kad jam taikoma vienoda apsauga ir jis vienodai galioja visoje Bendrijos teritorijoje. Iš principo jis negali būti registruojamas, perleidžiamas, nuo jo negali būti atsisakoma, jis negali būti savininko teises panaikinančio ar paskelbiančio negaliojančiu sprendimo dalyku, o jo naudojimas gali būti uždraustas tik visos Bendrijos mastu.

42 Taigi Bendrijos prekių ženklų sistemos tikslas, kaip matyti iš šio reglamento 2 konstatuojamosios dalies, yra vidaus rinkoje sudaryti sąlygas, panašias į nacionalinėje rinkoje esančias sąlygas. Tokiomis aplinkybėmis, kalbant apie Bendrijos prekių ženklų sistemą, ypač sureikšminus valstybių narių teritorijas nebūtų pasiekti šio sprendimo 40 punkte nurodyti tikslai ir būtų pakenkta vieningam Bendrijos prekių ženklo pobūdžiui.

43 Žinoma, iš sisteminės Reglamento Nr. 207/2009 analizės matyti, kad kai kuriose jo nuostatose nurodoma vienos ar kelių valstybių narių teritorija. Tačiau svarbu pažymėti, kad tokios nuorodos pateiktos kalbant apie nacionalinius prekių ženklus nuostatose, susijusiose su jurisdikcija ir procesu dėl su Bendrijos prekių ženklais susijusių ieškinių, ir taisyklėse, susijusiose su tarptautine registracija, o sąvoka „Bendrijoje“ paprastai vartojama kalbant apie Bendrijos prekių ženklu suteikiamas teises.

44 Iš pateiktų paaiškinimų matyti, kad vertinant „naudojimą iš tikrų Bendrijoje“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 207/2009 15 straipsnio 1 dalį, nereikia atsižvelgti į valstybių narių teritorijos sienas.

45 Tokio aiškinimo negali paneigti nei Bendroji deklaracija, nurodyta šio sprendimo 23 punkte, pagal kurią „naudojimas iš tikrųjų, kaip tai suprantama pagal 15 straipsnį, tik vienoje valstybėje, yra naudojimas iš tikrųjų Bendrijoje“, nei su protesto procedūra susijusios VRDT gairės, kuriose įtvirtinta iš esmės ta pati taisyklė.

46 Viena vertus, dėl Bendrosios deklaracijos pažymėtina, jog iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad jeigu Tarybos protokole įrašyta deklaracija nenurodyta antrinės teisės nuostatoje, į tokią deklaraciją negalima atsižvelgti aiškinant šią nuostatą (žr. 1991 m. vasario 26 d. Sprendimo *Antonissen*, C-292/89, Rink. p. I-745, 18 punktą; 2003 m. gegužės 6 d. Sprendimo *Libertel*, C-104/01, Rink. p. I-3793, 25 punktą; 2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *Skov ir Bilka*, C-402/03, Rink. p. I-199, 42 punktą ir 2007 m. balandžio 19 d. Sprendimo *Farrell*, C-356/05, Rink. p. I-3067, 31 punktą).

47 Be to, Taryba ir Komisija šį apribojimą aiškiai pripažino minėtos deklaracijos preambulėje, pagal kurią „Tarybos ir Komisijos deklaracijos, kurių tekstas pateikiamas žemiau, nėra teisės akto teksto dalis, todėl nedaro įtakos šio teksto aiškinimui, kurį pateikia Teisingumo Teismas“.

48 Kita vertus, dėl VRDT gairių reikia nurodyti, kad jos nėra teisės aktai, į kuriuos privaloma atsižvelgti aiškinant Sąjungos teisės nuostatas.

49 Be to, negalima pritarti tvirtinimui, kurį pateikė kai kurie suinteresuotieji asmenys, pateikę pastabų vykstant šiam procesui, kad teritorijos, kurioje naudojamas Bendrijos prekių ženklas, dydis bet kuriuo atveju negali būti ribojamas tik vienos valstybės narės teritorija. Šis tvirtinimas grindžiamas Reglamento Nr. 207/2009 112 straipsnio 2 dalies a punktu, pagal kurį Bendrijos prekių ženklo, kurio savininko teisės buvo panaikintos dėl ženklo nenaudojimo, paraiška gali būti paverčiama nacionalinio prekių ženklo paraiška, jeigu „toje valstybėje narėje, kurioje prašoma tokio pavertimo, Bendrijos prekių ženklas buvo [naudojamas] taip, kad toks naudojimas pagal šios valstybės narės įstatymus yra laikomas tikru naudojimu“.

50 Taigi, nors pagrįsta manyti, kad dėl to, jog Bendrijos prekių ženklui apsauga taikoma didesnėje teritorijoje nei nacionaliniam prekių ženklui, Bendrijos prekių ženklas naudojamas didesnėje nei tik vienos valstybės narės teritorijoje, kad galėtų būti laikomas „naudojamu iš tikrųjų“, negalima atmesti, kad tam tikromis aplinkybėmis prekių arba paslaugų, kurioms Bendrijos prekių ženklas įregistruotas,

rinka apima tik vienos valstybės narės teritoriją. Tokiu atveju Bendrijos prekių ženklo naudojimas šioje teritorijoje galėtų atitikti ir Bendrijos prekių ženklo, ir nacionalinio prekių ženklo naudojimo iš tikrųjų sąlygą.

51 Taigi, kaip generalinė advokatė nurodė savo išvados 63 punkte, tik jeigu nacionalinis teismas nustato, kad, atsižvelgiant į visas bylos faktines aplinkybes, naudojimas valstybėje narėje nebuvo pakankamas, kad būtų laikomas naudojimu iš tikrųjų Bendrijoje, vis tiek gali būti įmanoma Bendrijos prekių ženklo paraišką paversti nacionalinio prekių ženklo paraiška taikant Reglamento Nr. 207/2009 112 straipsnio 2 dalies a punkte numatytą išimtį.

52 Kai kurie pastabas Teisingumo Teismui pateikę suinteresuotieji asmenys taip pat tvirtina, kad net jeigu vidaus rinkoje neatsižvelgiama į valstybių narių teritorijų sienas, Bendrijos prekių ženklo naudojimo iš tikrųjų sąlyga reiškia, kad šis prekių ženklas turi būti naudojamas reikšmingoje Bendrijos teritorijos dalyje, kuri gali atitikti valstybės narės teritoriją. Toks kriterijus pagal analogiją išplaukia iš 1999 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *General Motors* (C-375/97, Rink. p. I-5421, 28 punktas), 2007 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Nieto Nuño* (C-328/06, Rink. p. I-10093, 17 punktas) ir 2009 m. spalio 6 d. Sprendimo *PAGO International* (C-301/07, Rink. p. I-9429, 27 punktas).

53 Tokiems argumentams taip pat negalima pritarti. Pirma, minėta teismo praktika susijusi su nuostatų dėl didesnės apsaugos suteikimo prekių ženklams, kurie turi gerą vardą arba yra žinomi Bendrijoje arba valstybėje narėje, kurioje yra įregistruoti, aiškinimu. Taigi šiomis nuostatomis siekiama kitokio tikslo nei naudojimo iš tikrųjų reikalavimu, dėl kurio galėtų būti atmestas protestas arba net panaikinta prekių ženklo registracija, kaip tai numatyta Reglamento Nr. 207/2009 51 straipsnyje.

54 Antra, nors visiškai pagrįsta manyti, kad Bendrijos prekių ženklas naudojamas didesnėje teritorijoje nei nacionaliniai prekių ženklai, nebūtina, kad šio naudojimo teritorija būti labai didelė tam, kad jis būtų pripažintas naudojimu iš tikrųjų, nes toks pripažinimas priklauso nuo atitinkamos prekės arba paslaugos savybių atitinkamoje rinkoje (dėl kiekybinės naudojimo apimties pagal analogiją žr. minėto Sprendimo *Ansul* 39 punktą).

55 Kadangi prekių ženklo naudojimo iš tikrųjų pobūdžio vertinimas grindžiamas faktų ir aplinkybių, galinčių įrodyti, kad dėl šio prekių ženklo komercinio naudojimo gali būti sukurtos arba išlaikytos rinkos dalys prekėms arba paslaugoms, kurioms jis buvo įregistruotas, visuma, neįmanoma abstrakčiai *a priori* nustatyti, koks teritorijos dydis turi būti pasirinktas nustatant, ar minėtas prekių ženklas naudojamas iš tikrųjų. Todėl *de minimis* taisyklė, kuri neleistų nacionaliniam teismui vertinti visų jam nurodytų ginčo aplinkybių, negali būti nustatyta (pagal analogiją žr. minėtos Nutarties *La Mer Technology* 25 ir 27 punktus bei minėto Sprendimo *Sunrider prieš VRDT* 72 ir 77 punktus).

56 Dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamo Bendrijos prekių ženklo naudojimo reikia nurodyti, kad Teisingumo Teismui nežinomos būtinos faktinės aplinkybės, kurios leistų pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui konkretesnių nurodymų dėl minėto prekių ženklo naudojimo iš tikrųjų. Taigi, kaip matyti iš pateiktų paaiškinimų, šis teismas turi įvertinti, ar nagrinėjamas prekių ženklas naudojamas pagal jo pagrindinę funkciją ir siekiant sukurti arba išsaugoti rinkos dalis saugomoms prekėms arba paslaugoms. Šis vertinimas turi būti grindžiamas visais svarbiais pagrindinės bylos faktais ir aplinkybėmis, kaip antai nagrinėjamos rinkos savybėmis, prekių ženklu saugomų prekių arba paslaugų pobūdžiu, teritorijos, kurioje naudojama, dydžiu ir naudojimo kiekybine apimtimi, dažnumu ir reguliarumu.

57 Todėl į pateiktus klausimus reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 207/2009 15 straipsnio 1 dalis aiškintina taip, kad, vertinant prekių ženklo „naudojimo iš tikrųjų Bendrijoje“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, reikalavimą, nereikia atsižvelgti į valstybių narių teritorijos sienas.

58 Bendrijos prekių ženklas „naudojamas iš tikrųjų“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 207/2009 15 straipsnio 1 dalį, jeigu jis naudojamas pagal jo pagrindinę funkciją ir siekiant sukurti arba išsaugoti rinkos dalis Bendrijoje minėtu prekių ženklu žymimoms prekėms arba paslaugoms. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar šios sąlygos tenkinamos pagrindinėje byloje; tai jis turi daryti atsižvelgdamas į visus svarbius faktus ir aplinkybes, kaip antai nagrinėjamos rinkos savybes, prekių ženklu saugomų prekių arba paslaugų pobūdį, teritorijos, kurioje naudojama, dydį ir naudojimo kiekybinę apimtį, dažnumą ir reguliarumą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

59 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

2009 m. vasario 26 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 207/2009 dėl Bendrijos prekių ženklo 15 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad, vertinant prekių ženklo „naudojimo iš tikrųjų Bendrijoje“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, reikalavimą, nereikia atsižvelgti į valstybių narių teritorijos sienas.

Bendrijos prekių ženklas „naudojamas iš tikrųjų“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 207/2009 15 straipsnio 1 dalį, jeigu jis naudojamas pagal jo pagrindinę funkciją ir siekiant sukurti arba išsaugoti rinkos dalis Europos bendrijoje minėtu prekių ženklu žymimoms prekėms arba paslaugoms. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar šios sąlygos tenkinamos pagrindinėje byloje; tai jis turi daryti atsižvelgdamas į visus svarbius faktus ir aplinkybes, kaip antai nagrinėjamos rinkos savybes, prekių ženklu saugomų prekių arba paslaugų pobūdį, teritorijos, kurioje naudojama, dydį ir naudojimo kiekybinę apimtį, dažnumą ir reguliarumą.

Parašai.